

Redacción
y Administración
C. RAMON LISTA 5158
T. A. 50 - 5502
Bs. Aires
★

SLOVENSKI GLAS

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 278386

PAROČNINA:

Za eno leto
\$ 8.—
Za pol leta
\$ 5.—
Za inozemstvo
2 Dolarja
Posamezna šte. 20 cts.

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOESLAVA) PARA TODA SUD AMERICA - ORGANO DE LA SOCIEDAD YUGOESLAVA "HOGAR POPULAR ESLOVENO"

CORREO ARGENTINO
Sucursal 19

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

LETO (AÑO) III.

BUENOS AIRES, 15 DE MARZO (MARCA) DE 1949

Núm. (šte.) 26

31 Aniversario del Gran Ejército Rojo

Hace 31 años, los grandes dirigentes del Partido Bolshévique y de la U. R. S. S., Lenin y Stalin, crearon el glorioso Ejército Rojo para que defendiera las conquistas de la Gran Revolución de Octubre.

Las fuerzas armadas del primer país socialista atravesaron, durante sus 31 años de vida, un camino de luchas cubriéndose con innumerables victorias e inmortal gloria. La historia del Ejército Rojo nos sirve de ejemplo como se sirve y sacrifica por el bien de su pueblo y por la patria, y la causa invicta de Lenin y Stalin.

En los terribles días de la revolución e intervención de las fuerzas foráneas, el Ejército Rojo consiguió destrozarse a las fuerzas unidas de contrarrevolución y asegurar a la vez al pueblo Soviético lo necesario para emprender la pacífica construcción del socialismo.

La potencia del Ejército Rojo demostróse especialmente en el transcurso de la Segunda guerra mundial, durante la lucha a vida y muerte contra las huestes nazi-fascistas. Durante esta cruenta lucha el glorioso Ejército Rojo consiguió destrozarse las fuerzas de la Wehrmacht y sus satélites y vencer al Tercer Reich de Hitler. La misma suerte le tocó al imperialismo japonés.

El Ejército y la Armada Roja vencieron en esta terrible guerra, porque se apoyaban en las poderosas fuerzas y recursos del estado socialista y, en la lucha de los pueblos amantes de la paz y libertad — prestando en este sentido un valioso aporte a la Guerra Libertadora de los pueblos de Yugoslavia, guiados por el Partido Comunista Yugoslavo y el Mariscal Tito.

Los pueblos de la Unión Soviética festejan el 31 Aniversario de sus fuerzas armadas en la lucha por nuevas victorias en su nuevo Plan Quinquenal, demostrando que están dispuestos a vencer todos los obstáculos y dificultades, que encuentren en su camino.

Realizando con éxito su grandioso plan de la creación de la sociedad socialista, los pueblos de la Unión Soviética no se olvidan de que, aunque existiera en el mundo solo un estado imperialista, existe la posibilidad de un ataque contra su patria y, por eso no descuidan un solo momento de mantener sus fuerzas armadas listas para la defensa de sus conquistas.

La Unión Soviética, el puntal de las fuerzas progresistas del mundo, desarrolla su política exterior con el más firme deseo de asegurar una paz democrática y duradera a la humanidad entera. A esta política justa apoyan todos los países de la Nueva Democracia y todos los amigos de la paz y libertad en el mundo, siendo el glorioso Ejército Rojo la garantía más firme de la misma.

En éste día, el 31 Aniversario del Ejército Rojo, deseamos que el primer país socialista prosiga con su perfeccionamiento y fortalecimiento para el bien de la humanidad, por el afianzamiento de la paz y libertad en todo el mundo.

Pogajanja glede mirovne pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo

SOVJETI PODPIRAJO JUGOSLOVANSKE ZAHTEVE.

V začetku tega meseca se je pričela v Londonu konferenca štirih velesil, na kateri so se pričela pogajanja glede avstrijske mirovne pogodbe.

Jugoslovanski zastopnik Aleš Bebler zahteva popolno autonomijo za kraje kjer prebivajo Slovenci, reparacije in koncesije v avstrijskih industrijah. Avstrija o teh zahtevah noče ničesar slišati in je kvečjemu pripravljena za jamčiti pravice koroških Slovencev. Sovjetska Rusija, o kateri sta Amerika in Anglija mislili, da bo Jugoslavijo

radi Titove politike pustila na cedilu, danes polnomočno podpira vse jugoslovanske zahteve. Zastopnik Sovjetske Rusije, Jurij Zarubin je rekel, da Rusija odločno podpira pravične zahteve Jugoslavije in kar se tiče protektorata Slovencev, zamorejo ti priti v poštev samo izven krajev koroške Slovenije, ker koroška Slovenija mora itak dobiti popolno avtonomijo.

O Koroški se bo še razpravljalo in dokler se to vprašanje ne bo rešilo, bo zelo težko skleniti mir z Avstrijo.

MOLOTOV Odstavljen

Minister zunanjih zadev Venceslav Molotov je vil od Vrhovne Sovjetske oblasti odstavljen in na njegovo mesto je imenovan Andrej Višinsky, ki je bil do sedaj prvi podminister zunanjih zadev.

Vse višje svetovne politične kroge je ta sprememba v sovjetski vladi zelo iznenadila in čitalo se je o tem različne komentarje. Pravi vzroki, ki so dovedli do tako važne spremembe v sovjetski vladi, pa niso znani, a sodi se, da bo Molotovu poverjeno v bodoče kako višje mesto.

ZBOLJŠANJE KAKOVOSTI KRUKA V JUGOSLAVIJI

V splošnem do sedaj v Jugoslaviji ni bilo belega kruha, ampak je bilo beli moki primešane 20% koruzne. Od 6. februarja dalje pa se po vseh pekarnah izdeluje tudi beli kruh iz same pšenice, brez najmanjše primesi.

MORETTI Obojen

Te dni je bil v Milanu obojen na 8 mesecev ječe radi razžaljenja časti Michele Moretti, soudeleženec usmrtnice Benita Mussolinija in njegove ljubice Petacci.

V Jugoslaviji se je znatno izboljšal položaj prehrane

Beograd. — V zadnjih tednih je bilo opaziti v Beogradu stopnjevalno izboljšanje živilskega položaja. Vzrok za to izboljšanje leži morda v dejstvu, da se je te meljito znižal jugoslovanski izvoz v države sovjetskega bloka.

Na prostem trgu cene padajo in na razpolago je v eč blaga boljše kvalitete. Sedaj so odjemalcem tudi dostavljeni ob pravem času kuponi za racionirane potrebščine, med njimi tudi za tolaščo.

Izboljšanje živilskih razmer je opaziti tudi v drugih mestih in industrijskih centrih. Bilo bi preuranjeno trditi, da je prišlo do tega izboljšanja radi omejitve izvoza v Kominformine države, kajti dosedaj še ni vlada objavila nobenih poročil o eksportu živil. Vse, kar se lahko sedaj reče, je, da se je živilski položaj pričel stopnjevalno izboljšavati od časa, ko so pričele države Kominforme izvajati ekonomske sankcije proti Titovemu režimu.

Možno je, da je mnogo drugih vzrokov, ki so odgovorni za to izboljšanje, na primer hitrejša dostava potrebščin od strani kmetov in boljša distribucija.

Ta položaj je sedaj še v prvem povoju in je morda samo začasen, toda če se bodo v resnici življenjske razmere

stalno izboljševale, potem bo stališče Titovega režima napram Kominformi zelo ojačeno.

Na "prostem" trgu so zadnje tedne cene potrebščinam padle v tem razmerju: Kilogram masti poprej 450 din, sedaj 350 din; krušna moka 65 din, sedaj 55 din; rastlinsko olje 450 din, sedaj 300 din; slanina 400 din, sedaj 300 din; krompir 17 din, sedaj 10 din.

Cena mleku je padla s 30 dinarjev liter na 20 dinarjev; jajce z 20 dinarjev na 12 dinarjev; vino s 150 dinarjev liter na 75 dinarjev.

Cene na prostem trgu so še vedno zelo visoke v primeri z mezdami. Uradnik zasluži približno 3.000 dinarjev na mesec, industrijski delavec pa 5.000 dinarjev. Toda industrijski delavec in uradništvo zadnje čase ne kupuje dosti na prostem trgu, kajti pravočasne dostavitve blaga zadržam in drugim državnim trgovinam omogočajo, da dobijo p otrebščine po nominalnih cenah, to se pravi po znatno nižjih cenah kot prevladujejo na prostem trgu. Mesečna količina kruha za industrijske delavce se je zvišala s 13,5 kg na 16,5 kg. Sedaj je na razpolago v racioniranih trgovinah tudi dovolj govedine in prašičjega mesa.

ATLANTSKI PAKT

Sovjetska vlada je objavila svoje stališče o tako imenovanem severoatlantskem paktu. Ta pakt obsega sedaj dve ameriški državi in šest evropskih, to se pravi, da vključuje dežele dveh kontinentov.

Atlantska zveza, kot vojni in politični instrument ameriške agresivne politike v Evropi, pomeni praktično aplikacijo Truman-Marshallove "doktrine" o podpiranju reakcionarnih sil proti Sovjetski zvezi in deželam ljudske demokracije. Atlantska zveza in Marshallov plan predstavljata osnovo tako imenovane Trumanove politične linije. Sedaj je že vsakemu jasno, tudi na Zahodu, da to pot ne gre za obrambo "krščanske civilizacije", "ameriškega stila", kot so to že pred kratkim "argumentirali". Atlantska zveza sankcionira ameriške težnje po svetovnem gospodstvu.

Mediteran je bil tisti magnet, h kateremu se je vedno obračala igla britanske strategije. To je druga svetovna vojna ponovno potrdila.

Italija naj bi predstavljala, po njihovih načrtih, prvo obrambno linijo na Sredozemskem morju — pred Atlantskim oceanom. V nasprotju s tem pa postavljajo ameriški strategji na prvo mesto Severno Afriko, ki se opira na Mediteran in na Atlantski ocean.

Drugo vprašanje, ki se je postavilo na zahodu pa je, kako razširiti tako imenovano angleško varnostno cono na severu. Vojaški krogi predlagajo med drugim, da bi morali v atlantski zaščitni sistem vključiti predvsem Skandinafski polotok ali vsaj Dansko. Šved-

ska se še ni odločila, da bi žrtvovala svojo samostojnost in zapustila nevtralni položaj. V tem pogledu se na nedavni konferenci skandinavskih držav niso sporazumeli. Medtem ko Švedska okleva, da se jasno opredeli za Atlantski pakt, je Norveška, kljub ostremu protestu domače javnosti, že popustila pred angleškim in ameriškim pritiskom ter se pridružila Atlantski zvezi. Centralno vprašanje skandinavskih držav je torej ali naj se te države vsaka "individualno" priključijo Atlantski zvezi, ali pa naj sklenejo pakt na regionalni osnovi — skandinavski pakt, ki bi se opiral na Ameriko.

Medtem ko države Beneluxa mislijo, da bi tako imenovana varnostna cona morala obsegati tudi Zahodno Nemčijo, pa smatra Amerika — ki je nihče ne ogroža — Groenlandijo, Britanske otoke, Spieberge in Islandijo za prav tako važne baze svoje agresivne politike, kot dežele Zahodne Evrope. Oporišča, ki jih Amerika danes gradi na vseh važnejših točkah sveta — da bi blokirala Sovjetsko zvezo — jasno potrjujejo, da je Amerika tista, ki vodi agresivno politiko.

Atlantski pakt pomeni korak naprej v angloameriških vojnih pripravah. Vendar politika angleške hegemonije, ki jo je začel Churchill v znanem fountonskem govoru leta 1947, in pozneje sprejel tudi sedanji predsednik ameriške republike, ne bo rodila sadov. Demokratski krogi po vsem svetu danes odločno odklanjajo idejo anglosaškega bloka in zahtevajo sporazum z vsemi narodi sveta.

SLOVENSKI GLAS

Proprietario: Sociedad Yugoslava "HOGAR POPULAR ESLOVENO"
CORONEL RAMON LISTA 5158 — T. A. 50 (Devoto) 5502
Director: LADISLAV ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.
Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larcafiaga 2295.
Za Saavedro in okolico: Viktor Meljak: Ramallo 4962.
Za Mar del Plata: David Grilj, Calle 90 No. 58 — Mar del Plata.

Buenos Aires, 15 de Marzo de 1949

No. 26

Delo in uspehi naše mladine

Svoječasno smo v SLOVENSKEM GLASU, in to prav z omiljenimi besedami, kritizirali delovanje mladinskega odseka v Slovenskem ljudskem domu. Nismo se motili, ko smo pisali, da naša mladina zna le dobro kričati, razpravljati na sestankih in konferencah, pripravljati načrte o bodočem delovanju, sklepati in objavljati resolucije, ki pa te ostanejo le krpa papirja.

Nesmiselno je, da bi napravili kak pregled o delovanju našega mladinskega odseka od ustanovitve Slov. ljudskega doma pa do danes, ker o tem bi imeli pisati prav malo ali pa nič. Vršila se niso kulturna predavanja, dramski ali pevski odsek ni obstojal, na igriščih raste že dolgo trava in orodje gnije, na stenskem časopisu vidimo le tu pa tam kakšno propagando za plesno zabavo in mladinska knjižnica se niti ne odpre, da bi vsaj včasih pregledali ako miši kvirijo knjige. Obstojal je nekaj mesecev tečaj slovenskega jezika, ki je bil ukinjen, ko so oblasti prepovedali vsako društveno delovanje. To je ves kulturni in fizikalni pregled delovanja naše mladine.

Ne smemo pa pri tem preko, da bi ne omenili o mladinskem odseku naše podružnice na Paternalu. Ta je bil eden izmed najaktivnejših in dokaz k temu je, da nam je na raznih prireditvah pokazala mladina iz Paternala marsikaj lepega na odru, bodi v dramatikah, petju in raznih plesih. Prav gotovo je marsikakšen v tem oziru zavidal mladino podružnice Paternal.

Čeprav na kulturnem polju naša mladina ne deluje, se je pa v drugih področjih mnogo bolj odlikovala in o tem hočemo tudi nekaj spregovoriti.

Znano je vsem, da odbor Slov. ljudskega doma se enoglasno ni strinjal z resolucijo plenarja, ki jo je izdal Jug. Centralni Svet, dne 24. julija, m. l., ker smatral je, da se naše društvo ne more vmeševati v nastali politični spor. Zato se tudi Slov. ljudski dom ni izjavil ne za Kominform in tudi ne za KPJ.

To pa nekaterim ni po volji in par članov mladinskega odseka si največ prizadeva, da bi tudi Slov. ljudski dom potrdil resolucijo plenarja J.C.S. V ta namen je bil tudi sklican v nedeljo 13. t. m. občni zbor mladinskega odseka.

Ta občni zbor se je pripravljaval brez vednosti centralnega odbora, ker javilo se je to odboru komaj 4 dni pred določenim dnevom. Vabila niso dospela v roke vsem članom in članicam in od 120 vpisanih je bilo prisotnih komaj 40, to se pravi skoraj samo glasovalni stroj nalašč za občni zbor pripravljen.

Glavni tajnik mladinskega odseka je podal poročilo v katerem se je po večini dotaknil vprašanj, ki ne spadajo v mladinski delokrog. S prikrivanjem resnice in uporabljajoč najnesramnejše laži je v svojem poročilu pokazal delovanje centralnega odbora Slov. ljud. doma. Pri sestavljanju poročila je tajnik vsled pozabljivosti marsikaj pozabil omeniti, ker rekel je v poročilu, da so mu neznani vzroki čemu se je zaprlo vrata mladinskemu odseku v Simbronu, kjer je ta imel svoj sedež. Obrazložimo mu še enkrat, da so ta korak napravili bivši odborniki GPDS v Simbronu, ker zvedeli so, da je prav tajnik s tremi tovariši odnesel Titovo sliko, ki je bila last bivšega društva. Glede te zadeve je tudi centralni odbor hotel dati ukor tem mladeničem in ne zato, ker mladeniči niso po volji odboru, kakor je tajnik poročal.

Tudi se je tajnik v svojem poročilu dotaknil SLOVENSKEGA GLASA. On, kakor tudi pozneje še drugi član mladinskega odbora, sta pojasnila, čeprav v napačni luči, čemu je mladinski odsek sklenil, da ne sodeluje več pri našem listu. Trdi se, da je temu vzrok, ker se ni hotelo objaviti v listu resolucijo Federacije jugoslovanske mladine z dne 1. sept. m. l. Vprašal bi pa tajnika mlad. odseka čemu niso več sodelovali pri listu že dva meseca prej, kakor je F.J.M. izdala resolucijo? Že za prvo število lista v mesecu juliju niso izročili gradiva za MLADINSKI GLAS in na naš poziv nam odgovorili, da nimajo ničesar za poročati v listu. Seveda, čakati je bilo treba povelja od zgoraj, kakšno stališče bo treba zavzeti.

Kmalu po tem se je napovedalo bol SLOVENSKEMU GLASU in na vse načine izzivalo, da bi se rušilo enotnost naše organizacije. Žalostno pa je, da moramo tu omeniti, da nam je eden izmed mladeničev izpovedal, da delajo to proti lastni volji.

Dobro bi bilo, da bi v svojem poročilu tajnik omenil kakšne uspehe je dosegel, ko se je v Buenos Airesu, Rosarioju, Santa Fe, Paraná, La Plati in še v drugih krajih trudil pri naših naročnikih, da bi nam list zavrnil. Mislimo, da so radi teh neuspehov že končali s to propagando.

Po sklepu vidimo, da hoče mladina v našem listu ponovno svojo stran. Ako se jim to ugodi smo res radovedni kaj bo mladina pisala. Prej se je mnogo pisalo o delovanju in uspehih mladine v Jugoslaviji in danes bi lahko v listu hoteli edino blatiti ono, kar so do včeraj hvalili in hoteli posnemati.

Kam torej stremi naša mladina, oziroma par mladeničev, ki vodi mlad. odsek, nam je to jasno dokazano na nedeljskem občnem zboru. Preko centralnega odbora in preko članstva hoče danes mladinski odsek, kot samostojno društvo, zavzeti svoje stališče. Mladina se noče "vmeševati" v politiko, a

ARGENTINSKE VESTI

Zakonodajna skupščina je odobrila in prisegla novo Ustavo Rep. Argentine

Dne 3. t. m. se je sestala pregledovna komisija, ki je bila imenovana zakonodajna skupščina, da bi pregledala zasnovano Ustavo republike Argentine. Ta komisija je izvršila nekaj sprememb, med katerimi se nahaja tudi točka o državljanstvu tujcev.

Predloženo je, naj bi se člen 20. glasil: "Los extrñeros que entren en el país sin violar las leyes gozas de todos derechos civiles de los argentinos, como también de los derechos políticos, después de 5 años de haber obtenido la nacionalidad. A su pedido podrán naturalizarse si han residido 2 años continuos en el territorio de la Nación, y adquirirán automáticamente la nacionalidad, transcurridos 5 años continuos de residencia, salvo expresa manifestación en contrario. La ley establecerá las causas, formalidades y condiciones para el otorgamiento de la nacionalidad y para su privación, así como para expulsar del país a los extranjeros." (Tujci, ki dosepejo v državo ne da bi kršili zakonov, uživajo civilne pravice argentincev, kakor tudi politične pravice in to po petih letih pridobitve državljanstva. Na lastno zahtevo pridobijo državljanstvo po dveh letih bivanja v državi ter postanejo avtomatično državljani po petih letih bivanja, izvemši ako se proti temu izjavijo. Zakon bo določil vzroke, formalnosti in pogoje za dodelitev ali odklonitev državljanstva, kakor tudi vsak izgon tujcev iz države.)

Zakonodajna skupščina se je setala 8. t. m., da bi proučila popravke pregledovalne komisije. Nastalo je med zasedanjem ve-

liko nesoglasje med peronistično stranko, ki tvori večino, ter radikali, ki so v manjšini. Zaključek je bil, da so po ostrih napadih radikali sklenili odstraniti se od zakonodajne skupščine.

Nadaljnje zasedanje zakonodajne skupščine se je nadaljevalo v odsotnosti radikalov (manjšine).

Zasedanje se je zaključilo v petek 12. t. m., na katerem je zakonodajna skupščina odobrila in prisegla na reformirano Ustavo.

V sredo 16. marca se vršil še zadnje izvanredno zasedanje, kjer bo predsednik republike Argentine, general J. D. Perón izvršil prisego.

NAFTA RACIONIRANA

Nafta je ponovno racionirana, toda cena nafte ni povišana. Zasebnim avtomobilom je dodeljena le majhna količina in sicer le 30 litrov tedensko, kamjonom: pa od 120 do 150 litrov tedensko. Odmerjena količina v nobenem slučaju ne zadostuje potrebam.

TISKARSKI DELAVCI KONČALI S STAVKO

Minuli mesec so stavkali delavci velikih tiskarskih podjetij in Buenos Aires je bil skoraj cel mesec brez časopisov. Stavkojoči delavci so se prve dni tega meseca povrnili na delo, čeprav so podjetja le deloma ugodili njihovim zahtevam.

Vsi dnevnikarji so ponovno takoj izšli. Največji dnevnik "La Prensa" je po 24 dnevni stavki izšel 4. t. m.

DOMAČE VESTI

Tužna vest.

Tov. Emil Semolič, predsednik Slov. ljudskega doma je prejel žalostno vest da je dne 22. februarja v Mavhinjah pri Sosljanu umrl njegov brat Josip. Imel je komaj 51 let.

Pokojni je bolehal več časa in bolezen si je največ nakopal po zaslugi osvobodilne vojne. Spadal je med najboljše in zavedne borce, ki so se zvesto borili v partizanskih vrstah za svobodo naše domovine.

Po končani vojni, kot ugleden in od vseh spoštovan človek, je bil imenovan v okrajni ljudski odbor, kjer je vestno izpolnjeval dane mu naloge.

Živel je v rojstni vasi v Mavhinjah, ki danes pripada pod tržaško ozemlje. Slutil je, da mu je življenje šteto, a si je kljub temu želel dočakati oni dan, ko bi bile popravljene krivične meje, da bi tudi njegova rojstna vas pripadala k materi Jugoslaviji, svobodni domovini in za katere svobodo se je on mnogo boril ter takorekoč daroval svoje življenje.

V Buenos Airesu žalujejo: hčerka Angela, ki je komaj pred par meseci prispela, brat Emil, sestre Marija in Gizela ter sorodniki. Doma pa mati in oče, sin, dve hčerki in sorodniki.

Vsem naše iskreno sožalje.

NESREČA V DOMOVINI.

V posebni kroniki poročamo o železniški nesreči, ki se je pripetila na progi pri Rihemberku.

Omenjeno Feliks Kofol, ki ga je pri nesreči doletela smrt, je bil doma iz Čepovana in je brat Cirila Kofol, kateri se je eden izmed prvih povrnil v domovino in vsled neozdravljive bolezni končal življenje v valovih Ljubljane. O tej nesreči smo svoječasnno poročali.

Pokojni Feliks se je poročil komaj pred šestimi meseci, a ni mu bilo dano, da bi dolgo užival zakonski stan.

Zapušča poleg žene tudi več svojcev v domovini in sestro Matildo v Buenos Airesu.

Preostalim naše sožalje.

HIMEN.

V soboto 26. februarja se je poročila Milena Beltram s Srečkom Jamšek, uradnikom Holandske banke, hčerka zvestega in požrtvovalnega člana Slov. ljudskega doma ter rednega oglaševalca v našem Slovenskem Glasu.

Svadba se je vršila v slaščičarni "La Princesa de Flores", ulica Granaderos. Svadbe se je udeležilo veliko število naših rojakov ter precejšnje število argentinskih prijateljev poročencev, kateri so v popolni harmoniji preživeli prijeten večer.

Mladima poročencema želimo obilo sreče v novem stanu.

pripravi izjavo, kjer potrdi resolucijo plenarja C.J.S. in obsodi odbor, ki je do danes zavzel nevtralnno stališče. Pripravljeno izjavo dajo na glasovanje, lutkin glasovalni stroj na namig dvigne roke in zadeva je v resnici na "demokracičen" način zaključena.

Rekli smo že v zadnji številki lista, da se s slabimi in nepoštenimi sredstvi ali metodami ne doseže dobrih ciljev. Sredstva, ki jih danes uporabljajo nekateri naši mladeniči, ne da niso le nepoštena, ampak so celo nesramna.

O tem in na izjavo, ki jo izda mladinski odsek bomo pa v bodoče še govorili.

PRIMERA, KI ODKRIVA ZNAČAJ DUHOVNIKA

Pokojni Mihael Dornik iz Kojškega na Primorskem je pred svojo smrtjo izrazil željo, da bi ga pokopali brez duhovnika in brez zvonenja. To naj bi bil prvi civilni pogreb na Kojškem. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi in ga v tamkajšnjih krajih smatrajo za enega izmed največjih, kar jih je bilo pri njih. Farnemu duhovniku Etku Ferjančiču pa ni šlo v račun, da je pokojni Dornik zapustil velik del svojega nemajhnega premoženja krajevemu ljudskemu odboru kljub njegovemu prizadevanju, da bi se z zapuščino zgodilo drugače. Zdelo se mu je, da nudi prav in pogreb najlepšo priliko za vaško zdravo in priliko, da sproži zaradi civilnega pogreba pri ljudeh s Kojškega, ki so verni, čim večje nezadovoljstvo. Številne pogrebe je počakal pri pokopaliških vratih in kar na silo poskropil krste z vodo. To je napravil proti volji pokojnega Dornika, ki mu ni mogel odgovoriti iz krste. Ljudje so ga opozarjali, naj ne moti pogreba. Ferjančič je zapovedal nosilcem krste, naj jo odneso v pokopališko cerkev. Kljub negotovanju ljudstva je Ferjančič dosegel, da so prenesli mrtvega Dornika v cerkev. Krsto je spremljalo le osem do deset ljudi, ostali pogrebeci so ostali zunaj. Tako je bil Dornik cerkveno pokopan.

V Podsobotini, ki spada pod Kojško, je nedavno umrla žena, ki ni hotela lansko leto dati bře župniku Ferjančiču. Kljub prošnji srodnikov in prijateljev pokojnice, ni hotel Ferjančič umrle pokopati. Primorani so bili prositi duhovnika iz sosedne župnije, da pokoplje ženo, ki je želela cerkveni pogreb.

Ta dva primera odkrivata značaj duhovnika Ferjančiča do dna. Sam sebe je razkrinkal in povedal, da mu ni toliko do vere, kakor do tega, kar zna pasti iz rok faranov v njegov nikdar nenasiti žep. To potrjujejo tudi njegove besede, ki jih je izrekel na pokopališču o priliki Dornikovega pogreba, ka tere je zabrusil v obraz predsedniku krajevnega ljudskega odbora: "na pokopališču sem jaz gospodar — na cesti pa ti, tovariš predsednik!"

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI RIHEM-BERKU

Ob 7.55 zjutraj na dan 16. januarja t. l. se je zgodila na progi Gorica—Sežana železniška nesreča. Med postajama Rihem-Berk—Štanfel je tovorni vlak št. 945 sko-

čil s tira in se prevrnil z vagoni vred v krog 17 metrov globok prepad. Zaradi priključenih bencinskih vagonov je začel vlak goriti.

Nesreča je nastala radi tega, ker je opovedala zračna zavora prav na zelo strmim odseku proge 25 promil padca); stroj je namreč bil zaviran, vagoni pa, ki so bili vključeni v zračno zavoro pa ne. Ko je strojevodja Feliks Kofol videl bližajočo se nesrečo, je na vse načine poskušal rešiti vlak in je na njem vztrajal do konca, sam pa je nato obležal pod lokomotivo. Prav tako je umrl zavirač Angel Pizajk; vlakovodja, dva zavirača in kurjač pa so bili ranjeni ter so jih takoj odpeljali v bolnišnico v Vipavo.

Vsa zahvala gre požrtvovalnemu strojevodji in železničarjem, ki so vlak spremljali in ga skušali pred nesrečo zavreti ter so na ta način preprečili, da ni prišlo do težje nesreče. Pri tem, ko so požrtvovalni železničarji vestno izpolnili svoje dolžnosti in kjer sta dva tovariša darovala svoje življenje, se je ponovno pokazalo, kako žunaško izpolnjujejo jugoslovanski železničarji svoje naloge.

GRŠKI OTROCI V DUTOVLJAH OBDAROVANI

V Dutovljah na Krasi so nastanjeni grški otroci, rive bratomorne vojne v Grčiji. Te otroke so obiskale članice ASIZZ iz Opčin. Ko so članice odšle z iz Dutoveljske postaje, so takoj na travniku opazile otroke, ki so rajali ob zvokih harmonike. Upravnica jih je sprejela v lepo opremljeni jedilnici, kjer je bilo vse pripravljeno za kosilo. Kmalu so v lepem redu prišli otroci in zasejali prostore. Otroci so stari od 6 do 9 let, največ pa jih je v starosti od 5 do 6 let. Vseh skupaj je 131 otrok.

Učilo se v makedonščini, poleg tega pa se učijo slovenske pesmi.

Po okusnem obedu so članice ASIZZ razdelile med otroke 50 kg pomaranč, ki so jih rbili otroci zelo veseli. Pomaranče so nakupile s prispevki, ki so jih nabrale med radodarnimi ljudmi v Opčinah.

Ob tem obisku so se tudi prepričale, da ni res kar javljajo reakcionarni časopisi in radio, da grški otroci umirajo za lakoto v Jugoslaviji, res pa je, da so bili zaradi trpljenja, ki so ga preživeli v Grčiji, v zelo slabem stanju. Jugoslovansko ljudstvo pa jih je sprejelo z veliko ljubeznijo.

Vesti iz Organizacij

Prejeli smo s prošnjo za objavo sledeče:
AGRUPACION YUGOSLAVIA LIBRE — Filial de Berisso.
Berisso, mes de febrero de 1949

ACLARACION
Aclaremos que en la reunión del plenario del Consejo Central Yugoslavo, que se realizó el día 18 de diciembre no estaba presentada la Agrupación Yugoslavia Libre de Beriso con ningún delegado, por cuanto estudiado el orden del día para tal reunión ésta Agrupación no estaba de acuerdo y por lo tanto no aprueba ninguna resolución de tal plenario.
Eso si llamamos a la cordura y reflexión llamar más pronto a un Congreso en donde podemos zanjar nuestras diferencias y marchar como antes en beneficio de la colectividad.
Por la Comisión directiva:
José Božeglav, presidente
Luis Mayor, secretario

SOCIEDAD YUGOESLAVA "TRIGLAV" — ROSARIO
Rosario, 20 de febrero de 1949.
Señor Presidente del CONSEJO CENTRAL YUGOSLAVO,
Avda Santa Fe 2944, Buenos Aires
Estimado con nacional!

Con relación a la nota que este Consejo Central dirigió a ésta Sociedad para que se pronuncie a favor de la resolución tomada en el plenario del Consejo Central Yugooslavo el día 24 de julio pndo, lamentamos comunicarle que **NO PODEMOS ACEPTAR TAL RESOLUCIÓN**, por considerarla perjudicial y destructiva para la unión de nuestra colectividad en la República Argentina. Entendemos, que la firme unión entre nuestras sociedades y organizaciones debe estar por encima de todo.

La Sociedad Yugooslava "Triglav", fiel a sus tradiciones de respetar las leyes y las autoridades de ésta segunda nuestra Patria, la República Argentina, **NO PUEDE NI DESEA INMISCUIRSE EN NINGUN ASUNTO DE INDOLE POLITICA**. Quedamos como siempre fieles hijos de nuestra querida patria, nos declaramos **SOLIDARIOS CON LAS AUTORIDADES NACIONALES**, con la labor que ellos realizan y con todos los pueblos de nuestra Patria, confiando en ellos, pues como supieron liberarla de la invasión enemiga, sabrán también cuidar y velar por la libertad y por la paz del mundo entero.

Saludamosle a Ud. muy att.
p. Sociedad Yugooslava "TRIGLAV"
J. Kastelic, secretario
Juan Krebelj, presidente

TRADUCTOR PUBLICO
Esloveno, servio-croata, checoeslovaco y demás idiomas europeos.
Extracciones de partidas para jubilaciones ferroviarias y para el Instituto Previsión Social.
SAN LORENZO 937
ROSARIO (STA FE)

FRANC BEVK:

"Kaplan Martin Čedermac"
(Nadaljevanje)

Ne bomo odnehali... V nedeljo je pri meni posvetovanje. Pridi tudi ti!"
"Ne", je rekel Čedermac po kratkem premolku. "Le sami naredite. Saj ves, kako je z menoj. Opazujejo me, morda bi moja navzočnost stvari le škodila. Kar boste sklenili, bo že tako prav. Z vami sem..."
Poslovlila sta se in izginila vsag na svoji stezi med grmovjem. Sonec na harve neba so se čimdalje bolj stapljavrhovih je bilo že ugasnilo, pisane le v mrak. Med oblaki so zagorele prve zvezde in na pobočju prve luči.

Tisto nedeljo je bila v Vrsniku maša mrtvaško tiha, rez petja. Čedermac po opraviilu ni izmolil navadnih zaključnih molitev, vzal je kelih in odšel v zakristijo. Verniki se temu niso zadržili, bili so že pripravljeni na molk. Poslednja novica, ki je gospod Martin ni skrival, je šla od ust do ust, dosegla slednjo hišo. Nič joka in hudih posledov, vsak je molil zase in se zatapljal v svoje misli; le vzdihli so bili gostejši, glasnejši, bilo jih je razločno slišati v tihoti.

Po maši so se možje in fantje takoj razšli, a večina žena je ostala v cerkvi. Molile so rožni venec. Večernic ni bilo. Nedeljski popoldnevi v Vrsniku so bili zmeraj tihi, to nedeljo pa se je krčma nenavadno napolnila. Do kaplanije se je razlegalo glasno petje, vmes trde besede in vpitje. Gospod Martin, ki je s knjigo v rokah sedel pred odprtim oknom in se drugače ni menil za glasove vasi, je zdaj pa zdaj začuden dvignil glavo.

Bil je miren, nenavadno miren, kakor človek, ki se je do konca vdal v svojo usodo. Zatekel se je k branju "Življenje svetnikov", ki so "mnogo trpeli za Kristusa, a končno odnesli venec zmage". Veliki, mogočni zgledi so mu bili v uteho, pomirjali so mu dušo. Le vpitje na vasi ga je vedno huje motilo, da je zdaj pa zdaj napeto poslušnil. Kaj se godi? Obhajala ga je tiha nejevolja, da ga motijo. Zopet in zopet se je poizkusil pogledovati v knjigo.

Z vasi je pritekla neka ženska; bila je upehana, imela je preplašene oči. Čedermac se je zavzet dvignil.
"Kaj pa je?"

"Vsi možje in fantje so pri Špeho-nji", je povedala. "Tako reč imajo. Tepli se bodo."

"Pa zakaj?"

Tega ni vedela povedati.
Gospod Martin ni vedel, kaj naj si misli. Razen s prižnice se ni rad vtikal v zasebno življenje duhovljanov. Če le ni bilo velikih nerodnosti, je rad zamižal na eno oko. Prizanašal jim je majhne slabosti, zaradi zahajanja v krčmo jih še posebno ni pestil. Naj imajo svoje redko veselje. Niso se pijanili, ob razgovoru in balincanju so popili čašo vina in se mirno vračali domov... A danes ta dan, kakor da jir je obsedel vrag. Osupnilo ga je. Ali bi nemara radi privabili orožnike v vas? Potem bi ne bilo konca nesreč.

Naglo je stopil po klanec. Vso pot mu je trdo pela palica. Bil je hud; pripravljav je besede, da jih ozmerja kot paglavee.

Ob kapelici, ki se je belila v sivem dnevu, je stala skupina žena in deklet. Opazovale so prerivanje pred krčmo, sklepale roke in kdaj pa kdaj prestrašene vzkliknile. Zagledale so kaplana in se vse hkrati zgrmle na rob poti.

"Naj jih pomirijo!" se je oglasila Birtičevka, majhna, zajetna žena pšeničnih las. "Moj je kot iz uma. Še kri bo tekla... Moj Bog in sveta Devica!" Čedermac je molče še bolj pospešil

hojo. Prevzemala ga je rahla bojazen, a obenem ga je imela jeza, moral je krotiti občutke, da se ne prenagli.

Krčma je šumela. Izba je bila polna fantov, skozi odprta okna je odmevala pesem. Možje so v dveh skupinah stali pred hišo, pod lipo in na kegljišču. Eni so gledali od daleč, se smejali in vzklikali, drugi pa so tiščali Birtiča, ki se jim je besen in ves rdeč v obraz trgal iz rok. Sili je v Vanca Rakarja, ki je stal pod oknom in se mu porogljivo nasmihal.

"Pustite me, vam pravim!" je vpil Birtič, ki se mu je bil med ruvanjem odpel telovnik, da je kazal srajco, bil je že vinjen, še huje pa ga je pijanila besnost. "Prekliče naj, besede naj prekliče pred vsemi, ali pa ga udarim po gobcu!"

"Ne prekličem!" je Rakar strupeno sikal od okna. "Kar sem dejal, še ponovim. Če bi se pa rad tepel, kar sem!" mu je kazal močne, kovaške roke. "Kar sem!"

"Možje!" je Čedermac iznenada stopil mednje. "Kaj pa se tu godi?"

Izpustili so Birtiča in odstopili, kakor da so kaplana naredili prostor. Birtič se je hotel zagnati proti kovaču, že je bil storil korak, a se je kljub jezi in jipanosti pred Čedermacem zavedel. V zadregi si je segel z roko na čelo. "Pravi, da sem ovaduh", se je zopet

Kaj moramo vedeti o tuberkulinski reakciji

Starši nam premnogokrat ob množičnem cepljenju z besežjem postavljajo vprašanje, zakaj nekateri otroci odgovarjajo na tuberkulin, drugi pa ne. Enostaven odgovor, da so tuberkulinsko pozitivni le tisti otroci, ki so že okuženi s tuberkulozo, pa prizadeva staršem nepotrebno skrb. Zastran tega sem se odločil, da spregovorim o tem vprašanju nekoliko obširneje.

Ze vsak šolarček ve, da jetika ni bolezen, ki nastaja zaradi prehlada, marveč, da je počasni potekajoča (kronična) nalezljiva bolezen. Imenujemo jo tako zaradi tega, ker se je pojavila prihuljeno in ker poteka leta, včasih celo desetletja. Do neke starostne dobe se s tuberkulozo okužimo vsi, oboli pa samo prav majhen odstotek. Le redkokdaj se primeri, da je okuženec organizem ob prvi infekciji z bacili tuberkuloze namreč toliko oslavljen, da ni zmožen mobilizirati dovolj obrambnih enot.

Navadno poteka prva okužba z bacili tuberkuloze tako, da se spremeni v sirasto snov le majhen del tkiva v sredini legla, kjer so se zasedli bacili jetike. Obrambni zid, s katerim je organizem zapredel bacile v prvem spletu, jim zagren izvljčenje in jih

prisili, da bedno životarijo v sredi siraste snovi. V to sirovino se sčasoma začne odlagati še apno in napadeno mesto zaapni. Obramba organizma je bacile takorekoč razorožila in jih navadno za vselej napravila nenevarne za okužena, čeprav lahko ostanejo v zaapninah še več desetletij živi.

Pri okužbi skozi prebavila se prvi splet — kakor pravimo mestu, kjer se je odgrala prva okužba — seveda napravi nekje v črevesu in bližnjih bezgavkah v trebuhu.

V tej borbi na življenje smrt navadno podležejo bacili. Protisnovi, ki jih je stvaril človekov organizem proti njim in njihovi strupom, so jih obvladale. Okuženec se te borbe ni niti zavedel. Bil je nekaj dni morda malo bolj čmeren, imel je nekoliko povečano telesno toploto, malo slabši tek in ponoči se je morda potil. Kmalu pa so izginili vsi ti znaki in niti mati, niti bolnik nista slutila, kakšna velika odločitev se je izvršila v okuženem organizmu. Edini in zanesljivi znak te borbe pa je pozitivna tuberkulinska reakcija, ki se pojavi nekako šest tednov po prvi okužbi.

V boju z živimi bacili tuberkuloze se je

okuženec organizem zaradi protisnovi, ki jih je mobiliziral zoper povzročitelje jetike, tako preobrazil, da je postal občutljiv za bacile tuberkuloze in njih izločke. Iz njih izločkov je pred 60 leti napravil Robert Koch tuberkulin, ki je precedek in izvleček iz tekočega gojišča, na katerem so rasli umetno tja zasaženi bacili tuberkuloze. Danes ga rabimo le v spoznavne svrhe. S tuberkulinom lahko z vso natančnostjo spoznamo, kdo je postal v borbi z bacili jetike zanj občutljiv.

Pri cepljenju z besežjem, ki je pravkar v teku, uporabljamo zboljšani in še bolj prečiščeni tuberkulin (PPD). Dobivamo ga iz državnega bakteriološkega zavoda v Kopenhagenu na Danskem. Z njim preizkušamo na dva načina: pri otrocih do 12. leta s tuberkulinskim mazilom, ki ga prilepimo otroku z obližem na prsa; pri starejših pa z vbrizgom nekaj kapljic razredčenega tuberkulina v kožo na podlakti. V obeh primerih se pri občutljivih, to je pri tistih, ki so že prestali prvo srečanje z bacilijetike, koža na cepišču vname. To je pozitivna tuberkulinska reakcija.

Kakor vidite, pozitivni odzivna tuberkulin šeni nikaka bolezen, marveč je le znak, da je dotični že prebolel prvo okužbo

z jetiko. Po protituberkuloznih dispanserjih smo pregledali že veliko število tuberkulinsko pozitivnih otrok, resnično bolnih pa med njimi skoraj nismo našli. Če nima otrok nobenih znakov, ki bi nas opozarjali na pljučno obolenje, ni treba zaradi same pozitivne tuberkulinske reakcije ničesar ukreniti.

Cepljenje z besežjem temelji na znatstveni podmeni, da so ljudje, ki so preboleli lažjo obliko jetike, nesprijemljivi za nadaljnje okužbe z bacili jetike. Zaradi tega cepimo s tem cepivom samo tiste, ki še niso okuženi, se pravi, ki še niso občutljivi na tuberkulin, ki so še tuberkulinsko negativni. Z besežjem (cepljenjem z besežjem) bomo torej vso tuberkulinsko negativno mladino spremenili v tuberkulinsko pozitivno. To se z drugimi besedami pravi, da bomo na umeten način vzbudili v tuberkulinsko negativnih vsaj tako močno odpornost proti jetiki — če ne celo večjo kot trdijo trokovnjaki — kot jo imajo tuberkulinsko pozitivni.

Dr Mirko Karlin
v "Slov. Poročevalcu"

Dr. Francisco José Cespa

DENTISTA CIRUJANO

Consultas de 15 a 20 hs.

Coronel R. Lista 5096
T. A. 50 - 5782

RESTAURANT Marija Trebše

Dobra domača postrežba in okusna hrana.

Avda. San Martín 6470, Bs. Aires.
2 kvadri od slov. tiskarne 'Cordoba'

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA"

de Cuervo y Fernández

Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8563

HERRERIA DE OBRAS BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela

Segurola 1608-14 U. T. 67 - 625e
Buenos Aires

Recreo "Europa"

Prilaven za nedeljake izlete v Tigro.
Prevoz s postaje Tigro FCCA. do Recrea in nazaj!

La stiska

BRATA ROVTAR
Tigre FCCA. — T. A. 749 - 589

Río Carapachay

Foto - Arte MARCOS

Najpopularnejša na Dock Sudu

Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

Kovinska Okna in Polkna

FRANC BANDELJ

Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

RESTAURANT

MIRO MERKUŽA

LORIA 472

FABRICA DE MOSAICOS

ALBERTO GREGORIČ

Venta de materiales de construcción

Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

Zobozdravnika Dra. Samolovič

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

Odškodnine, Odslovitve, Nezgode,
Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije
Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8
(Nasproti Obelisku) Escritorio 823
T. A. 35 - 8243 Buenos Aires

TOVARNA POHIŠTVA VINKO ROGELJ

BLANCO ENCALADA 249-261

VILLA ESCASO U. T. 652-0134

Franc Štekar STAVBINSKI PODJETNIK

Ramón L. Falcón 6371

U. T. 64-3084

TRGOVINA JESTVIN "TRST"

STANKO MIHELJ

Charcas 3120 U. T. 72-4957

KROJAČNICA

Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356
Buenos Aires

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

T. A. 50 - 8228

Krojačnica "Gorica"

Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires

Naproti postaje La Paternal

T. A. 59 - 9357

RESTAVRACIJA

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2623

STAVBENI KOVAČ FRANC ČOHA

Calderón 2779

U. T. 50-6485

Ferdinand Cotič

Trgovina z železino

Lope de Vega 2989

U. T. 50-1383

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"

Hostar Antor

Triunvirato 4223

U. T. 51-0732

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij,
slastič ter raznovrstnega moškega
in ženskega perila.

VLADIMIR BENKO

Avda. Francisco Beiró 5709
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

Krojačnica LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380, Dep. 2

T. A. 50-4542

VILLA DEVOTO

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Talleres Gráficos "CORDOBA" - Gutenberg 3360 — 15-III-1949

NOVO STAVBENO PODJETJE

R. Strehar - J. Lisjak

Calle FRANCISCO BAUZA 2694

T. A. 64 - 1509

Za kalkulacije, Proračune in Firmo obrnite se do novega konstruktorja

RUDOLFA STREHAR — Zasebno: Calle Dublin 4218 - T. A. 51 - 5035